

Biko en Jabba

Negen jaar geleden had Jabba een baby gevonden in een ziekenhuis. Jabba werkte er als schoonmaker. Ooit was hij stiekem uit Afrika naar ons land gekomen. Hij vluchtte voor honger, oorlog en ziektes. Hij had een garage om in te wonen en een baantje als schoonmaker om geld mee te verdienen. Het jongetje uit het ziekenhuis noemde hij Biko. Dat betekent geluksvogel in de taal van Jabba's land.

Biko was een bijzonder kind. Het bijzonderste aan hem was dat niemand ooit op hem lette. Biko kon zó stil zijn dat hij onzichtbaar werd. Geluiden nadoen kon Biko ook geweldig, van politiesirenes tot de stem van een nieuwslezer. Jabba had rijk en beroemd kunnen worden met zo'n bijzonder kind. Dat wilde hij niet. Biko moest opgroeien als een gewoon jongetje. Biko ging dus naar de kinderopvang en vond een vriendinnetje: Loekie. Samen met haar ging hij naar de Echte School. Allemaal heel ge-

woon, al klaagde de juf dat Biko er zo vaak niet was. Hij zat wel braaf in de klas, maar juf zag hem gewoon niet.

Ook bijzonder: in het ziekenhuis vond Biko een oma, een oud dametje dat al heel lang op een zaal lag en nooit bezoek kreeg. Oma vond het zielig dat Biko en Jabba een garage als huis hadden. Ze mochten in haar huis. Dan konden ze voor haar zorgen als ze eindelijk beter genoeg was om het ziekenhuis uit te kunnen.

Zo kregen Biko en Jabba een huis en dat was een enorm geluk.

Biko en Jabba woonden nu al twee jaar bij oma in huis. Oma was eindelijk beter en ze hadden het erg gezellig met z'n drietjes.

Maar geluk is net een bos bloemen in een vaas. Je kunt ze water geven, je kunt verdorde blaadjes eruit plukken, tot op een dag de bloemen verlept zijn. Dan is het afgelopen. Niets aan te doen.

In een ziekenhuis werken veel schoonmakers. Ziekenhuizen moeten tenslotte schoon zijn. Schoonmaken is hard werk. Bijna niemand denkt daarover

na. Mensen vinden het gewoon dat een ziekenhuis schoon is. Ze gaan pas klagen als er niet meer wordt geпоetst en gedweild.

Jabba werkte goed en hard. Beter en harder dan alle andere schoonmakers in het ziekenhuis. Hij maakte schoon zonder dat het de zieke mensen opviel. Ze zagen de schoonmaker met zijn emmer nooit en dat viel wél op. Ze klaagden erover, eerst met elkaar. ‘Weet je dat je hier nooit een schoonmaker ziet? Op de verdieping beneden zijn er wel drie met radio’s bij zich! Hier komt nooit iemand.’ En dan knikten ze.

En omdat zieke mensen zich vaak suf vervelen, waren ze blij dat er lekker iets te klagen viel. Ze begonnen er ook over tegen de bezoekers. Het bezoek klaagde weer tegen de zusters en die vertelden het aan elkaar door. De zusters wisten dat er op elke afdeling een schoonmaker hoorde. En nu ze het erover hadden... het was altijd brandschoon op de afdeling, dat wel, maar toch... Ze gingen naar het Hoofd Schoonmaak en vroegen hoe dat toch zat met die eh... hoe heette hij nou... eh Jabba.

Het Hoofd Schoonmaak was net nieuw in het

ziekenhuis en hij beloofde dat hij het eens goed zou uitzoeken.

En zo kwam het dat er een gevaar op de loer lag waar Biko en Jabba niets van wisten.

De vergeetman

Biko en Jabba zaten in oma's achtertuin. Biko was tussen de middag thuis van school en Jabba hoefde pas om halftwee te beginnen aan zijn nachtdienst. Eén keer in de drie weken had hij een ochtendje vrij van zijn werk.

Ze luisterden naar een merel die op een schutting verderop een liedje oefende. Het beestje vergiste zich steeds in zijn vierde riedel en begon dan opnieuw. Het werd saai.

‘We moeten bloemen hebben,’ zei Jabba.

Biko stond op en liep naar de schutting. Hij zei iets wat nog het meest klonk als het tierelieren van een vogel. De taal die Biko van Jabba had geleerd, heette Tswangi. Het was Afrikaans en klonk als het zingen van vogels. De merel hield zijn snavel, luisterde met een scheef kopje en gaf toen antwoord. Wat hij zei, wist geen mens, maar het klonk veel beter dan zijn liedje van daarnet.

‘Waarom wil je bloemen?’ vroeg Biko aan zijn vader.

‘Voor oma, boef,’ zei Jabba. ‘Denk eens na, welke dag is het vandaag?’

Biko dacht even na. Als oma jarig was, had hij het geweten. Biko was dol op verjaardagen. Hij had vorige week zijn negende nog gevierd. Zou het vandaag grootmoederdag zijn?

Jabba zag dat zijn zoon het antwoord niet wist.

‘We wonen hier alweer twee jaar,’ zei hij. ‘Dat moeten we vieren met bloemen. Vind je niet?’

Biko knikte enthousiast. Was het al zo lang geleden dat ze uit hun garage hierheen waren verhuisd? Als je het fijn had in een huis, vloog de tijd. Biko en Jabba hadden hier allebei een eigen kamer. In de garage was geen plek geweest voor eigen kamers. Een tuin hadden ze daar ook niet gehad.

Biko wilde nooit meer ergens anders wonen dan bij oma. Je kon hier fijn spelen, behalve op de zolder, waar het een beetje griezelig was. Biko had een keer de borden van oma’s oude servies naar de zolder gebracht. Hij had ze snel in een hoekje gezet en was naar beneden gehold. Brr.

‘En ik vraag of Loekie ook komt en dan kopen we taart en...’

‘Ho ho...’ zei Jabba. ‘Dat hebben we vorige week op je verjaardag al gedaan.’

Biko keek naar de schutting waar de merel klaar was met antwoord geven. Zijn vader had gelijk, maar toch vond hij het jammer van de taart.

‘Als er iets te vieren is, hebben grote mensen liever bloemen dan taart,’ zei Jabba.

Biko knikte. Als zijn vader het zei, zou het wel zo zijn.

Bloemen nam Jabba meestal mee uit het ziekenhuis. Er werden daar prachtige boeketten weggegooid als de zieken naar huis mochten of als er zoveel bezoek met bloemen kwam, dat er niet genoeg vazen waren.

Je zou in het ziekenhuis een kraampje met tweedehandsbloemen kunnen beginnen.

‘Toen oma nog in het ziekenhuis lag, bracht ik haar altijd overbloemen,’ zei Biko. ‘Maar nu is ze niet meer ziek. We moeten haar dus geen oude bloemen uit het ziekenhuis geven.’

‘Wil jij bloemen kopen?’ vroeg Jabba. ‘Oma is

tenslotte jóúw oma. Jij mag een mooie bos voor haar uitkiezen.’ Hij pakte zijn portemonnee en gaf Biko geld. ‘Wat denk je, is dit genoeg?’

Biko had op de Echte School al leren rekenen met geld. Wat Jabba hem gegeven had was net genoeg voor één bloem. Hij zei niets tegen zijn vader. Hij wist dat Jabba maar erg weinig verdiende. Ik verzin wel iets, dacht hij.

‘Koop je ze vanmiddag meteen na school? Je hoeft niet te wachten met geven tot ik thuis ben. Ik moet tot morgenochtend werken, want ik heb vier-entwintiguursdienst,’ zei Jabba.

Biko beloofde het.

Biko en Loekie waren op weg naar huis. Ze hadden een lange middag in een warme klas bij meester Kooi gezeten. Nu gingen ze bij Biko in de achtertuin spelen.

Er rende een man de hoek van de straat om. Een enorme baard wapperde aan zijn kin. Zijn kleren zagen bruin van het vuil. Onder zijn arm had hij een slordig stapeltje papier dat hij stevig tegen zich aan drukte.

De man rende zó hard dat hij Biko en Loekie niet zag. Met een schoen waar de neus kapot van was, trapte hij op Biko's teen. Hij maakte een wilde beweging om overeind te blijven. Er dwarrelden wat papieren onder zijn arm uit.

Nog voor Biko au! had kunnen zeggen, was hij alweer verderop.

Er klonk geschreeuw en twee vuilnismannen stoven de straat in. 'Houd de dief!' riepen ze. 'Houd de dief!'

Biko en Loekie bleven kijken hoe de vuilnismannen probeerden de dief te houden. Het lukte hun niet. De man met de baard was te snel. Hij verdween ergens in een steegje.

Toen de vuilnismannen terug sjokten, had Biko de papieren opgeraapt. Het waren blaadjes uit een tijdschrift. Het waren strips. Verhalen met Batman erin, zag Biko. Er stond niets op waar je hard van wilde gaan rennen.

De vuilnismannen stonden stil.

'Hier die blaadjes,' zei een van hen. 'Die zijn van ons.' Hij stak een hand uit die zo groot was als een koekenpan.

‘Wie was die meneer met die baard?’ vroeg Loekie. ‘Wat had hij gestolen?’

De vuilnismannen keken elkaar aan.

‘Hoe heet hij ook alweer? Laatst wist ik het nog,’ zei de ene. ‘Dat gebeurt me steeds.’

De andere trok een denkrimpel. ‘Eh... hè, nou ben ik zijn naam ook kwijt. Dinges heet-ie en hij steelt strips uit afvalbakken.’

‘O,’ zei Biko verbaasd. ‘Mag dat niet? In vuilnisbakken liggen toch alleen dingen die niemand meer wil hebben?’

De vuilnismannen keken elkaar aan. Aan hun gezicht kon je zien dat ze het een erg domme vraag vonden.

‘Wat denk jij nou?’ zei de ene vuilnisman. ‘Wat denk jij nou? Als iedereen maar vuilnisbakken ging leeghalen... denk jij niet dat het dan een enorme bende zou worden?’

En de andere vuilnisman zei: ‘De inhoud van afvalbakken en vuilniszakken is eigendom van de vuilnisdienst. Net als het groot vuil dat langs de stoep staat. Leren jullie dat niet op school?’

Loekie en Biko schudden hun hoofd.

‘Wij zitten al jaren achter eh... Dinges aan. Het is een vuile papierdief. Hij moet van onze strips afblijven. Al we hem te pakken krijgen...’ De vuilnis mannen maakten vuisten van hun enorme handen. Ze liepen de straat uit. Even later zagen Loekie en Biko ze achter op een vuilniswagen wegrijden.

‘Rare mannen,’ zei Biko. ‘Ze proberen al jaren een dief te vangen en ze kunnen niet eens zijn naam onthouden.’

‘Misschien is het een heel moeilijke naam,’ zei Loekie.

Toen ze bijna thuis waren, trok Biko Loekie aan haar arm. Hij wees.

Aan de overkant stond de man met de baard bij een stapeltje kartonnen dozen. Hij had een krant in zijn handen en las aandachtig. Iets verderop stond een gammele oude fiets die vol hing met tassen waar oud papier uit puilde.

‘Ja natuurlijk!’ zei Biko’s oma toen ze even later over de man met de baard vertelden. ‘Ik heb nog bij hem in de klas gezeten, vroeger. Toen was hij al een raar kind. Altijd maar stripboekjes lezen. Het ene

blaadje na het andere. Je weet wel, van die verhalen over superhelden. Zo is het begonnen, denk ik. Hij verzamelt al jaren en jaren al het oude papier dat hij te pakken kan krijgen. Niet alleen strips. Ook kranten, boeken, tijdschriften, melkpakken... zolang er maar iets op te lezen valt.'

'En krijgen de vuilnismannen hem weleens te pakken?' vroeg Loekie.

'Nee,' zei oma glimlachend. 'Nee, hij is ze steeds te snel af. Maar hoe héét hij nou ook weer? Daarnet lag zijn naam nog op het puntje van mijn tong. Hè...,' ze schudde haar hoofd. 'Ik word oud.'

Het moet een heel bijzondere naam zijn, dacht Biko, nog bijzonderder dan de mijne. Hij begon nieuwsgierig te worden.

'Ga lekker zitten,' zei oma. 'Ik zal jullie een glaasje limonade geven en dan moet ik jou nog iets vertellen, Biko. Het is namelijk twee jaar geleden dat...'

Biko zat net en kwam geschrokken weer over-eind. In zijn broekzak rinkelde het geld dat hij van Jabba had gekregen.

De bloemen, dacht hij. Ik had bloemen moeten kopen!

Loekie zag aan zijn gezicht dat er iets was.

‘Ik moet even weg. Zo terug. Kom mee Loek!’ zei Biko. Hij rende de keuken uit met Loekie achter zich aan.

Oma keek hen verbaasd na. ‘Ik wilde iets vertellen,’ mompelde ze.